

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologiæ Polemicæ Universæ

Pichler, Vitus

Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXIII.

Solvuntur Objectiones.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39374

ter, quia tunc in venturum, nunc vero in presentem creditur Christum Mundi Messiam, & presente figurato celsarunt figura; quia omnia, quae nunc creduntur, jam tum credita sunt implicite & generaliter, licet non distincte & explicitè, utpote nondum ita distinctè revelata. Propter majorem hanc Divinorum Mysteriorum revelationem & lucem Evangelicam, propter pauciora & nobiliora praecepta, propter abundantiores gratias, quas habemus

ex praesentia Christi, propter efficaciora & sanctiora Sacramenta clarior, facilius, nobilior, estimabilior, & sanctior est Ecclesia Christi, quam Ecclesia Judaica, quae propterea communiter non Ecclesia, sed Synagoga appellari consuevit; eum Synagoga significet *Congregationem* tantum, quae ex se hominibus & bestiis congruere potest, Ecclesia autem significet *Evocationem*, evocari autem solis hominibus proprium sit, ut notat Bellarminus.

Solvuntur Objectiones.

18. **O**B. 1. Ecclesia in Scripturis & Symbolis dicitur *sancta*, *tota pulchra*, *non habens maculam & rugam*, *redempta à Christo*, *vivificata*, *acta à Spiritu S.* &c. Sed haec praedicata honorifica non possunt convenire toti multitudini Christianam fidem profitenti, sed solum justis, sanctis, & electis: ergo Ecclesia non est congregatio omnium, tam peccatorum, quam sanctorum & justorum, sed solummodo sanctorum.

R. 1. N. m. vel dist. Non possunt convenire toti multitudini denominative sumptae. N. m. formaliter sumptae, ita ut singulis membris seorsum conveniant. C. m. Etiam si haec praedicata tantum aliquibus & praecipuis membris Ecclesiae conveniant formaliter & inhaesive, tamen rectè dicuntur de tota Ecclesia: Sic totus exercitus rectè denominatur & dicitur gloriosus, victoriosus, fortis, licet in eo sint multi ignavi, imbelles, & ingens lixarum grex: Sic

totum regnum rectè denominatur & dicitur opulentum, licet multos habeat paupertate pressos: Sic tota civitas rectè denominatur optimè ordinata, prudens, laboriosa, negotiosa &c. licet in ea sint mali, turbulenti, pigri &c. scilicet denominatio sit vel à potiore numero, vel à praesentia praecipuorum membrorum. Sancti autem & justi sunt praecipua Ecclesiae membra. R. 2. Dist. aliter m. haec praedicata (*esse sanctam, totam pulchram* &c.) non conveniunt Ecclesiae ratione singulorum membrorum. C. m. Ratione quorundam. N. m. Dein conveniunt ipsi ratione Auctoris, doctrinae, finis, mediolorum, praecceptorum, Sacramentorum, quae omnia ex toto sancta sunt, immaculata, pulchra, & sine ruga. R. 3. Hoc argumento posse optime pro se uti, siquid valeat. 1. Pelagianos & Anabaptistas, juxta quos Ecclesia est *Congregatio perfectorum*. 2. Calvinistas, juxta quos Ecclesia est *Congregatio sanctorum*

Præ-

Predestinatorum, seu absoluto DEI decreto electorum; quod Lutherani nec volunt nec possunt admittere. 3. Novatianos & Donatistas juxta dicta n. 12.

19. Ob. 2. Ecclesia est Corpus Christi mysticum: ergo sicut ad verum membrum corporis humani requiritur, ut animetur & regatur à spiritu, ita etiam ad verum membrum Ecclesie requiritur, ut animetur à Spiritu S. & vivum sit vera fide & sanctitate. 2. Una & eadem manus non potest esse membrum duorum corporum: ergo neque idem homo potest esse membrum Christi Corporis propter fidem, & diaboli propter improbos mores. 3. Ecclesia est edificata super petram: sed impij non sunt edificati super petram, sed super arenam. 4. Non habebit DEUM Patrem, qui Ecclesiam non habet Matrem: ergo vice versa non habebit Ecclesiam Matrem, qui DEUM non habet Patrem: sed impij DEUM non habent Patrem. 5. *Qui Spiritum Christi non habet, hic non est ejus.* Rom. 8. Sed impij non habeant Spiritum Christi, scilicet Spiritum charitatis &c. ergo.

R. ad 1. Sicut in corpore physico humano aliqua partes habent vitam perfectam, uti cerebrum, alia minus perfectam, uti caro, alia adhuc imperfectiorem, uti ossa, ungues, capilli, & alia probabiliter nullam, uti sanguis & reliqui tres humores, quæ tamen omnia nihilominus membra vera & partes integrantes sunt humani corporis: ita etiam aliqui fideles habent vitam valde perfectam, nimirum eximia charitatis in DEUM & homines, alij minus perfectam, nimirum gratia sanctificantis sal-

R. P. Pichler Theol. Polemica,

tem, vi cuius sunt justii, alij nimirum peccatores imperfectam, nempe fidei tantum, & externam illius professionem; & per hanc vitam recipiunt alimenta doctrinae Christianæ, in fide possunt proficere, & alios etiam fideles generare; nam & per hæc membra potest operari Spiritus S. tanquam per instrumenta utilia, licet aliquo modo, nimirum quoad charitatem & gratiam, mortua sint. Ad 2. D. A. non potest esse membrum duorum corporum Physicum. C. A. Morale. N. A. alias Job non potuisset dicere: *Oculus fui cæcus, & pes claudus.* Job. 29. v. 15. Sic idem homo potest esse membrum duarum communitatum, Congregationum &c. Ad 3. D. m. Sed impij non sunt edificati super petram, ratione morum C. m. Ratione fidei N. m. Ad 4. ex varijs titulis potest aliquis dici filius, & inter hos est etiam titulus doctrinae: ergo qui veram fidei doctrinam profitentur, sunt filij Patris æterni, licet sint peccatores, & non sint filij dilecti quoad mores. Ad 5. Impij, si verè credant & fidem profiteantur, habent Spiritum Christi aliquo modo, & aliquam vitam, licet non habeant vitam perfectam, & Spiritum charitatis.

Ob. 3. ex PP. Clemens Rom. ep. 1. 20. ad Jacob. frat. Dom. ait: *Sponsam Christi dico omnem Ecclesiam, id est, congregationem credentium, quæ si pudica fuerit inventa à Sponso suo, ingentibus ab eo donis & muneribus honorabitur &c. Si verò Sponsa hæc reperta fuerit commaculata peccatis, ipsa quidem tanquam indigna trahetur à regalibus thoris.* Clemens Alexand. Strom. l. 7.

T

l. 7.

l. 7. non enim nunc locum, sed electo-
rum congregationem appello. Et circa
finem: Ex ijs, quae praedicta sunt, ma-
nifestum esse existimo, unam esse veram
Ecclesiam, eam, quae verè est antiqua,
in cuius catalogum referuntur ij, qui
sunt iusti secundum propositum. Et
infra: per unum Dominum congregat
eos, qui sunt iam ordinati, quos prae-
destinavit Deus, cum eos iustos futuros
cognovisset ante mundi constitutionem.
Cyprianus de Simplicitat. Praetor. Ec-
clesia spiritu animamur, adulterari
non potest Sponsa Christi, incorrupta
est, & pudica. Pacianus ep. 3. ad Sym-
pron. peccator & penitens non est Ec-
clesiae macula; quia quamdiu peccat &
non penitet, extra Ecclesiam constitu-
tus est. Ambrosius Orat. in Auxent. de
Basilicis tradend. Non lex Ecclesiam
congregavit, sed fides Christi, lex e-
nim non est ex fide, iustus autem ex fide
vivit. Hieron. ep. ad Rusticum, quae
incipit. quod ignotus Sec. Eos plan-
ge, qui per scelera atque peccata egre-
diuntur de Ecclesia, & nolunt ultra re-
verti ad eam damnatione victorum.
Chrysost. serm. in Joseph de continen-
tia. Audent fidelium quidam abscin-
dere se à Christo, & se jungere me erri-
sibus. Augustinus de salutaribus do-
cumentis c. 52. quamvis diversa mem-
bra diversa habeant officia, si charita-
tis tamen unitate teneantur, omnia
membra tunc merebuntur ire post ca-
put. Et infra: caveamus, & per omnia
caveamus, ne per invidiam, odium,
detractionem, iram, & rixam, à ca-
pite nostro Domino IESU Christo prae-
sidamur. Item: cum patitur aliquis

tribulationem &c. si dolemus pro illo &
compatimur, quantum possumus, in
corpore Ecclesiae constituti sumus. Ex
l. 2. contra Crescon. Grammat. propter
malam corruptamque conscientiam
damnati à Christo iam in corpore Chri-
sti non sunt, quod est Ecclesia, quoni-
am non potest habere Christus membra
damnata &c. Omnia quippe ista mon-
stra, absit omnino, ut in membris illius
columba unica computentur, absint,
ut intrare possint limites horti conclu-
si. Gregor. M. in Exposit. Moral. l. 13.
c. 4. membra ergo Ecclesiae ad nihilum
rediguntur, quando ex imitatione pra-
vorum in hoc mundo crescentium infir-
mi quique deteriori infirmantur. Vi-
dentes etenim felicitatem malorum sa-
pe ab ipso fidei statu delabuntur &c.
Hos & similes textus, praesertim ex S.
Augustino coaccervant & corradunt plu-
rimos Lutherani, sed irrito profusus
molimine: Siquidem

Pro responsione notandum 1. hu-
jusmodi textus saepe Catholicis favere.
2. non raro servire Calvinistis magis
quam Lutheranis. 3. frequenter sub-
dole citari, verbis quibusdam, ad rem
pertinentibus, omittis &c. 4. subin-
telligendos esse de tota Ecclesia col-
lective sumpta, quae necessariò est &
dicitur sancta, quamvis non totaliter,
& in singulis membris. 5. intelligendos
de ijs, qui moribus & vita ratione
non implent opus fidei 2. Thess. 1. &
pravis factis deficiunt à vocatione sua,
dum non tales exhibent mores, quos
fidei, quam profitentur, doctrina exi-
git: tales enim quamvis participant
essentialem formam Ecclesiae, non ta-
men

men participant ornamenta & dotes, quibus illa refulget, & sub hac formalitate rectè negantur esse de Ecclesia, quamvis sint in Ecclesia, cum magis ei officiant, quàm profint. 5. & ideo sæpe intelligendos potius de fine, ad quem ordinati sunt fideles & vera membra Ecclesiæ, quàm de forma illius essentiali. 6. vel intelligendos de Ecclesia Triumphante, vel olim futura in Cælis. 7. vel de Unitate pacis, Charitate, Sanctitate Ecclesiæ, non de Forma constitutiva. 8. vel denique de peccatoribus non quibuscunque, quos excludunt ab Ecclesia, sed lapsis in hæresim vel infidelitatis peccatum. In his 8. fontibus sæpe invenire & haurire poteris unam vel plures responsiones sufficientissimas ad Patrum dicta, quæ videntur nobis contraria. Adde, quòd plerique textus, uti & reliqua Lutheranorum argumenta, si aliquid probarent, etiam pro Pelagianis, qui dicunt, Ecclesiam esse *catum perfectorum*, vel pro Calvinistis, qui dicunt, esse *catum Prædestinatorum*, probarent, adeòque in his adversus Lutheranos retorqueri possent solvenda.

In specie ad allatos textus R. sic. *S. Clemens Rom.* favet magis quàm præjudicat Catholicis, tum quòd Ecclesiam vocet congregationem *Credentium*, non *Sanctorum*, ut Lutherani definiunt, tum quòd vocet *Sponsam*, etiam peccatis commaculatam: quòd autem punienda sit propter peccata, libenter confitemur. *Clemens Rom.* longè magis Calvinistis, quàm Lutheranis favere videtur, ut patet ex verbis *electorum, justis secundum proposi-*
R. P. Pichler Theol. Polemica.

tum, quos prædestinavit DEUS &c. Nobis non obstat, quia fatemur, omnes prædestinatos spectare ad Ecclesiam Christi saltè aliquando, quia quos prædestinavit, hos & vocavit: sed non tantùm eos vocavit in Ecclesiam, quos prædestinavit. Dein notent Adversarij, unam Ecclesiam esse veram, & quidem illam, quæ *verè est antiqua*, & considerent, Ecclesiam suam non esse verè antiquam, cum ante 200. annos nullus uspiam hominum in omnibus talem doctrinam fidei professus sit aut docuerit, qualem ipsi. *S. Cyprianus* loquitur de tota Ecclesia totaliter sumpta, quam nos adulterari, & in errores fidei aut gravia peccata labi non posse fatemur, quin & totis viribus contendimus. *Pacianus* fraudulenter citatur, nam verba, quæ ad rem maxime faciunt, omittuntur, nimirum ista: *Ecclesia est non habens maculam neque rugam, hoc est, hæreses non habens &c.* Patet ex his, quos intelligat peccatores, nempe hæreticos, quos & nos pro membris Ecclesiæ non habemus. *S. Ambrosius* est pro nobis, si enim Fides congregavit Ecclesiam, non Lex; membrum Ecclesiæ erit, qui habet fidem, sive deïn servet legem sive non servet, hoc est, justus sit seu peccator: justus ex fide vivit, quamvis non solâ. *S. Hieronymus* eatenus verum dicit, quatenus peccatores egrediuntur de Ecclesia Triumphante, & excidunt sine fidelibus præstituto; de Militante enim non egrediuntur, per quodlibet peccatum, nec amittunt formam essentialiter constitutivam verorum fidelium,

nempe fidem. Quid sentiat S. Hieron. vidimus supra n. 10. quibus clarissimis textibus non præjudicare debet alius in speciem contrarius, sed explicandus est ad illos, ut evitetur contradictio. S. Chrysostomus rectè reprehendit illos, qui per peccata sua se abscindunt à charitate, & sanctitate Christi, qui ejus servicio se subtrahunt serviendo peccatis luxuriæ, & sic à Christo tanquam *sine suo* separantur, non tamen à Christo tanquam *capite Ecclesie*. S. Augustinus, cujus mentem evidentissimè à se ipso explicatam supra vidimus n. 10. hic loquitur de separatione, quæ fit per lesionem charitatis, qua præciduntur crudeliter in proximum à corpore Ecclesie ut dono. & dote charitatis ornata, non simpliciter sumptæ. Quod scribit ad Cresconium Grammat. intelligendum est de hereticis occultis, ut apparet ex precedentibus, dum S. August. allegat illud Christi Jo. 3. *qui non credit, jam judicatus est &c.* Dein intelligi potest de Ecclesia Triumphante; nam utique ibi non possunt cum Christo esse membra *damaata*, ubi unica columba jam fuerit translata in Hortum Conclusum Cælestis Paradisi. S. Gregorius, ut alias responsiones dissimulem, manifestè loquitur de lapsis in peccatum infidelitatis, ut patet ex ultimis verbis: hujusmodi autem etiam nos excludimus ab Ecclesie corpore.

21. Ob. 4. iterum ex Scriptura, de qua more solito cumulant textus, crinibus etiam attractos, ut multitudine obruant legentem, & vel numero (cum efficaciam nequeant) opinioni suæ auctoritatem

saltem apparenter concilient. Ad Rom. 12. v. 4. & 5. dicitur: *sicut in uno corpore multa membra habemus, omnia autem membra non eundem actum habent, ita multi unum corpus sumus (in Christo)*. Idem Paulus 1. Cor. 6. ait: *nescitis, quoniam corpora vestra membra sunt Christi? tollens ergo membra Christi faciam membra meretricis? An nescitis, quoniam qui adheret meretrici, unum corpus efficitur? Qui autem adheret (adglutinatur) Domino, unus spiritus est.* 1. Tim. 3. v. 15. *Ecclesia est domus DEI, columna & firmamentum veritatis.* Item in Canticis vocatur *Soror, Sponsa, Amica* Christi. Et Christus in Evangel. Jo. 15. *omnem palmitem in me non ferentem fructum tollet eum &c.* Hi textus sunt, qui plus cæteris habent apparentiæ; nam alij adhuc minus huc quædeant. Quis autem non videt, nec istos vel à longe comparandos ijs in claritate, quos supra pro nostra sententia ex SS. Litteris adduximus. Ex primo non video, qualis conclusio pro Adversarijs deduci possit contra nos: etiam si corpus sit *unum*, tamen membra sunt diversa, & diversas operationes vitales, modo & non vitales elicientia, quod indicat ipse Paulus, dicens, *omnia membra non eundem actum habent.* Ad 2. Qui meretrici jungitur, tollit quidem & aufert Christo, quod ipsi debet, nempe conjunctionem per charitatem, & ideo efficitur membrum quoad vitam Charitatis mortuum, non verò quoad vitam fidei, secundum quam adhuc conjunctus manet Christo, & unus spiritus cum ipso. Ad 3. Est *Domus Dei*, in qua

qua tamen sunt vasa aurea & sicilia, in honorem & contumeliam. Est *columna veritatis*: ergo omnes, qui veritates fidei profitentur (quod etiam peccatores faciunt) inmittuntur huic columnæ. Ad 4. *Soror, Sponsa, Amica* Christi vocatur Ecclesia eatenus, quatenus per fidem est Christo desponsata & intimè conjuncta: dein quatenus complectitur multas animas, verè amantes, sponfas, & amicas Christi, per intimam charitatem conjunctas, sed tunc per synecdochen tribuitur denominatio toti, quæ tamen tan-

dum reperitur in quibusdam partibus. Demum de tota Ecclesia etiam secundum omnes partes hæc prædicata verificantur in altera vita. Ad 5. tollit eum, quando veniet tempus mellis, ubi etiam zizania tollentur, nempe post hoc sæculū: nunc verò tolerantur sicut zizania cum frumento, ita & palmites steriles cum frugiferis, saltem quoad conjunctionem per fidem. Denique his textibus aequè pro se uti poterant olim Donatista, Pelagiani, quin & nunc Calvinista.

Auditor & expeditur M. Renzjus.

22. Sciendum, per integrum quadrien-
nium, quo verfabar Augustæ, ex
septenis Opusculis Polemicis, quæ ibi
edita nunc in unum librum redigo, nul-
lum ab Adversarijs resutatam fuisse.
Post meum verò indè discessum M. Jo.
Bapt. Renz Lutheranus Pastor juxta
Basilicam S. Udalrici Augustæ Vindel.
calamum strinxit contra unum ex illis,
cui Titulus *Vera Fides*, imò contra uni-
cum tantum ejus Articulum I. præsen-
tem, in quo duas assertiones pono,
nempe definitionem Ecclesiæ: dein in-
ter vera Ecclesiæ membra censendos. es-
se etiam peccatores & improbos, modò
baptizati sint, & peccatò infidelitatis
non laborent. In hoc Tractatu Ren-
ziano Germanico, duarum Propositio-
num mearum impugnatore, pro palma
certant Scriptoris inurbanitas (ut quàm
urbanissime loquat) & malfitiosa simpli-
citas, identidem sese objicientes legenti.
Primum vitium ipse agnovit, dum

pag. ult. ita scribit: Sollte meine
Herren Gegnere düncken wollen/ ich
habe mich in diser Schrift hier und
dar mit Hindansetzung der Liebe und
Civilität etwas zu vehement gegen
ihnen erweisen / so wollen sie es doch
ja keinem Haß und Bitterkeit / son-
dern allein dem Eysset zuschreiben /
und glauben / daß / wann ich zu ge-
nugsamer revidirung Zeit gehabt hät-
te / gewiß noch ein uad die andere
expression gemildert worden wäre.
Wolte sich jemand vor la dirt ach-
ten / so hat er von mir hiemit die auf-
richtige Declaration, daß ich allhie
nichts animò injuriandi geschriben.
Siccine tempus non defuit ad scriben-
dum: contra Urbanitatis & Charitatis
leges, defuit tamen ad revidendum, &
delendum, quod perperam scriptum
est? siccine fervori dandum & astui,
quod amarus exprellit calamus? siccine
omnis statim calumnia, cavillus, in-
juria